

Sygn. akt I C 1636/17

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2018 r.

Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Gdańsk-Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny:

S. S.

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2018 roku w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **A. A.**

przeciwko **M. P.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

w przedmiocie wniosku powoda A. A. o zwolnienie od kosztów sądowych

postanawia:

oddalić wniosek powoda A. A. o zwolnienie od kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

W treści pozwu skierowanego przeciwko M. P., powód A. A. wniósł jednocześnie o zwolnienie go od kosztów sądowych. W złożonym do akt oświadczeniu o stanie rodzinnym i majątkowym powód podał, że prowadzi gospodarstwo domowe wspólnie z małżonką M. A. (urodzoną (...)) oraz córką E. A. (urodzoną (...)). Oświadczył, iż jest właścicielem samochodu osobowego H. (...) (rok produkcji 2010) o wartości powyżej 10.000,00 zł, poza tym nie posiada żadnych wartościowych rzeczy ruchomych, nieruchomości ani zasobów pieniężnych. Wyjaśnił, że z małżonką ma podpisaną rozdzielność majątkową. Powód podniósł, że z tytułu umowy o pracę uzyskuje wynagrodzenie za pracę w wysokości 2.937,36 zł i ok. 1.000,00 zł z tytułu premii kwartalnej, z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej osiąga dochód w kwocie około 10.000,00 zł. Jako stałe miesięczne wydatki gospodarstwa domowego powódka wymieniła następujące kwoty: 1.629,39 zł – tytułem spłaty rat leasingowych, 550,00 zł – tytułem opłat czynszowych, 700,00 zł – przeznaczaną na opłacenie szkoły córki, około 200,00 zł – z tytułu opłat za energię elektryczną w lokalu, około 280,00 zł – z tytułu opłat za energię elektryczną, 6.627,00 zł – tytułem czynszowych za lokal służący do prowadzenia działalności gospodarczej, 1.552,10 zł – z tytułu składek ZUS, około 391,66 zł – tytułem opłat za polisę (...), około 400,00 zł – tytułem opłat za telefony.

Zdaniem Referendarza Sądowego wniosek powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Postępowanie cywilne co do zasady jest postępowaniem odpłatnym, a instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi natomiast wyjątek od generalnej zasady odpłatności postępowania sądowego. Zgodnie z brzmieniem art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 398 ze zm.) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Osoba wnioskująca o zwolnienie z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych winna jednakże w pierwszej kolejności wykorzystać w sprawie własne możliwości majątkowe. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie zaprezentowano bowiem pogląd, iż dla wydatków związanych z prowadzeniem procesu strona powinna znaleźć pokrycie w swych dochodach przez odpowiednie ograniczenie innych wydatków nie będących niezbędnymi dla

utrzymania. (tak m.in. postanowienie z dnia 24 lipca 1980 r. sygn. I CZ 99/1980). Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc winien więc w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające – może zwrócić się o pomoc państwa.

Rozstrzygnięcie o zasadności zwolnienia strony od kosztów sądowych możliwe jest jedynie wówczas, gdy złożone przy wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych oświadczenie obejmuje dokładne dane o stanie rodzinnym, majątku i dochodach osób wnioskujących o udzielenie takiego zwolnienia. Tylko bowiem dysponując takimi danymi można dokonać oceny sytuacji majątkowej strony i jej rodziny, jak również porównać tę sytuację z wysokością kwoty, którą strona winna uiścić. Co istotne Sąd nie jest przy tym zobowiązany do prowadzenia dochodzeń w sytuacji, gdy stan majątkowy oraz inne dane wskazane w art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie są w ogóle znane wobec uchylenia się wnioskodawcy od złożenia oświadczenia w tym przedmiocie, rzeczą którego przede wszystkim jako zainteresowanego jest wykazywanie zasadności złożonego wniosku, spełnienie ustawowych przesłanek w tym przedmiocie (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 stycznia 2003 r., I ACz 17/03).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy uznać należało, iż z załączonego przez powoda oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym nie wynika, by poniesienie kosztów sądowych naraziło go na uszczerbek finansowy, powodujący niemożność pokrycia kosztów utrzymania koniecznego wnioskodawcy oraz jego rodziny.

Z przedłożonego przez wnioskodawcę oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym wynika, że powód osiąga regularne miesięczne dochody w łącznej wysokości około 13.270,72 zł, zaś stałe miesięczne wydatki gospodarstwa domowego wymienione w oświadczeniu majątkowym zamykają się w kwocie około 12.320,15 zł. Tym samym powodowi pozostaje do dyspozycji kwota około 940,57 zł miesięcznie.

Ponadto powód miesięcznie przeznacza kwotę od 1.629,39 zł na spłatę zaciągniętego zobowiązania kredytowego, brak jest zaś – zdaniem orzekającego – powodów, dla których zobowiązania sądowe miałyby być traktowane gorzej od spoczywających na wnioskodawcy innych zobowiązań, co więcej – należności sądowe powinny być wręcz priorytetowe.

Zatem uznać należy, iż koszt takiego sporu obciąża powoda podobnie, jak inne koszty i nie ma żadnych podstaw ażeby uznawać, że owe koszty związane z codziennym utrzymaniem – jeżeli strona je ponosi – miały pierwszeństwo przed kosztami należnymi Skarbowi Państwa. Godzi się również zauważyć, iż sposób rozdysponowania posiadanych jest wewnętrzną sprawą powoda. Nie ma bowiem żadnych podstaw, by Skarb Państwa kredytował prowadzenie przez niego procesu i to w sytuacji, gdy uzyskuje stały, wysoki dochód, co zostało wskazane we wniosku.

W tym stanie rzeczy uznać należało, że powód nie wykazał, by w istocie nie był w stanie ponieść kosztów sądowych niniejszego procesu bez uszczerbku dla utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Strona wszczynając postępowanie przed sądem musi liczyć się z koniecznością ponoszenia kosztów z tym związanych i powinna odpowiednio wcześniej, w miarę istniejących możliwości, gromadzić środki potrzebne na pokrycie przewidywanych kosztów sądowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1987 r., wydane w sprawie o sygn. akt I CZ 26/87, OSNC z 1988/7-8/103).

Tym samym Referendarz Sądowy, na podstawie art. 102 ust. 1 ustawy a contrario w związku z art. 118 ustawy w związku z art. 362¹ k.p.c., oddalił wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych.

Na oryginale właściwe podpisy